

ДЕСКРИПТИВН А ЛІНГВІСТИКА

Виконала:

студентка 62 групи

ННІ філології та журналістики

Чудопасова Ірина Геннадіївна

ПЛАН

1. Історія виникнення, представники, об'єкт та предмет дескриптивної лінгвістики.
2. Напрямки дескриптивізму.
3. Методики лінгвістичного аналізу. Значення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Апресян Ю. Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики. — М., 1966.
2. Блумфильд Л. Ряд постулатов для науки о языке. В кн.: Звегинцев В. А. История языкознания XIX и XX веков в очерках и извлечениях, ч. 2. М., 1960.
3. Глисон Г. Введение в дескриптивную лингвистику. М., 1959.
4. Засорина Л. Н. Введение в структурную лингвистику. — М., 1974. — С. 5—45, 82—157.
5. Звегинцев В. А. История языкознания XIX—XX веков в очерках и извлечениях. — М., 1960. — Ч. 2.
6. Звегинцев В. А. Предисловие //Хомский Н. Аспекты теории синтаксиса. — М., 1972.
7. Глисон Г. Введение в дескриптивную лингвистику. М., 1959.

ЛІТЕРАТУРА: (ПРОДОВЖЕННЯ)

8. Перебийніс В. С. Дослідження системи фонем української мови структурними методами. В кн.: Структурно-математичні дослідження української мови. К., 1965.
9. Медведєв А. А. Системи фонем сучасної української мови. В кн.; Статистичні та структурні лінгвістичні моделі. К., 1966.
10. Мельничук А. С. Глоссематика // Философские основы зарубежных направлений в языкознании. — М., 1977.
11. Методи структурного дослідження мови. К., 1968.
12. Українська мова. Енциклопедія. К., 2000.

ЛІТЕРАТУРА: (ПРОДОВЖЕННЯ)

13. Хауген Э. Направления в современном языкознании // Новое в лингвистике. — М., 1960. — Вып. 1.
14. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. М., 2007.
15. Antoinette Renouf, Andrew Kehoe, The Changing Face of Corpus Linguistics — 2006.
16. Patrick R. Bennett, Comparative Semitic Linguistics: A Manual — 1998.
17. William A. Haviland, PRINS, WALRATH, Harald E. L. Prins, Dana Walrath, Bunny McBride, Cultural Anthropology: The Human Challenge — HAVILAND — 2004.

ВИЗНАЧЕННЯ

Дескриптивізм (від англ. descriptive «описовий»), — мовознавчий напрям, для якого характерний формальний підхід до вивчення мовних фактів (сполучуваність одиниць, їх місце в мовленні стосовно інших одиниць тощо).

Об`єкт дескриптивізму

власне лінгвістика

Предмет

дескриптивізму

опис мови з погляду її
внутрішньої структури

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ

Ф. Боас («Довідник з мов американських індіанців» 1911)

Едуард Сепір
“Мова” (1921)

(основи етнолінгвістики)

Леонард Блумфільд
“Мова” (1933)

принципи
механістичної лінгвістики”
дескриптивний метод

НАПРЯМКИ ДЕСКРИПТИВІЗМУ

Мета - вивчення відношення розподілу (дистрибуції) або порядку розташування окремих частин чи рис мови у процесі мовлення.

Сльська школа

(Дж.Трејгер, З.Харріс, Б.Блок)

- дистрибутивна лінгвістика
- вимагали повністю виключити
- чинник значення з лінгвістичного дослідження.

Енн-Арборська

група лінгвістів

(К.Пайк, Ю.Найда, Ч.Фріз)

- активно залучали до
- лінгвістичного аналізу екстралінгвістичні чинники

- соціальні, етнічні тощо

МЕТОДИКИ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ З ОПОРОЮ НА ФОРМИ МОВНИХ ОДИНИЦЬ ТА ЇХ РОЗПОДІЛ У МОВЛЕННІ, ТЕКСТІ:

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дескриптивісти **слово** як основну одиницю мови не виділяли і трактували його як **ланцюжок морфем**. **Синтаксис** розглядали як **продовження морфології**: конструкції описували через морфеми, що до них належали, як лінійну модель, що складається з ядра й ад'юнктів (праці Фріза, Харріса, Найді). У синтаксичних дослідженнях, крім дистрибутивної методики, використовували аналіз за безпосередніми складниками (праці Четмена). Одиниці, більші за речення, не розглядали, бо вважали, що вони знаходяться за межами структури мови. Винятком було дослідження Харріса «Аналіз дискурсу» (1952).

ЗНАЧЕННЯ

- введення **тріад термінів** для позначення одиниць мовлення, одиниць мови та їх варіантів (фон — фонема — алофон, морф — морфема — аломорф та ін.).

Метаапарат дескриптивістів вичерпно представлено у «Словнику американської лінгвістичної термінології» Е.-П. Хемпа (1957).

- в україністиці методи дескриптивізму використовують для дослідження фонематичного, морфемного і синтаксичного рівнів мови, особливо при аналізі текстів на ЕОМ.

- ідеї дескриптивної лінгвістики мали великий вплив на розвиток методів викладання мов, сприяли виокремленню мовних моделей та обґрунтуванню **методики навчання за моделями** (насамперед — у межах аудіовізуального й аудіолінгвального методів навчання).

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ**

